

meentlig indeholdt Paragraphens Tanke, og Hovedindtrykket af hele Forhandlingen om denne Paragraph fremkaldte den Overbevissning, at man væsentligt kun her har tilfugtet at undgaae Arbejderspørgsmaalet, der i andre Lande har været et nærende Stof til Uro, medens den forandrede Redaction vel, idet den var om end mere udstrakt, dog ikke ansaaes at omfatte ethvert Eiendomsretten i denne Retning vedkommende Spørgsmaal. Nu, mine Herrer! kunne vi altsaa vedtage denne Lov paa Grundlaget af § 88? Jeg troer det ikke. Vi glide her ubemærket ind paa et Princip, hvis consequente Følger ere uberegnelige, og heri tør vel for det ærede Thing ligge et Barstel, som ikke bør være uændset. Jeg har troet at burde udtale dette for at forvare mig imod, at jeg, naar jeg forøvrigt stemmer for Lovens Vedtagelse, derved skulde have erkendt den at være begrundet i Grundlovens § 88.

S. Pederfen: Ja, jeg maa tilstaae, jeg befinder mig i en ganske anden Stilling til Loven end de to sidste ærede Talere; thi, naar Loven, saaledes som den nu er vedtagen, udkommer, troer jeg vistnok, at de Fleste i Almindelighed ville findes tilfredse dermed, og at saavel Møllerne som de Andre, der opnaae denne Frihed til at male selv, ville være vel tjente dermed. Jeg mener, at, naar de Nar, efter hvilke Mølleneringen skal frigives, ere omme, ville de Mangler afhjælpes, som nu saa ofte indtræde paa forskjellige Steder; thi vel er det i Loven indrømmet, at, hvor der er Mølletrang, kan man ad Bevillingsveien faae Lov til at bygge nye Møller; men det er vistnok undertiden vanskeligt at faae det beviist, hvorvidt Mølletrang er tilstede eller ikke. Jeg skal nævne et Exempel, som det ærede Thing maastee næsten ikke vil troe er muligt. Der siges, at, naar der er over een Mill til den nærmeste Mølle, saa kan der bygges nye Møller, og fremdeles ogsaa, naar de andre

Møllere give Tilladelse dertil, eller endelig naar der er Mølletrang. Men det er just dette — om der er Mølletrang tilstede — som jeg troer er meget vanskeligt at bevise; thi paa visse Steder er der Mølletrang, om der ogsaa kun er en Fjerdingvei til en Mølle. Saaledes indtræffer det ofte i den Egn, hvor jeg boer. Vi have en Bindmølle, som kun ligger en Fjerdingvei fra os; men, uagtet den ligger saa nær ved os, have vi ikke saa sjældent Mølletrang, og det er skeet derved, at, naar det har været stille Veir i flere Dage, saa har Bindmøllen naturligvis ikke kunnet male. Endskjøndt nu denne Bindmølle ligger saa nær, have vi endda kun tre Fjerdingvei til en stor Vandmølle, og endda er der Trang; det er netop det, som det ærede Thing muligen ikke vil troe er rigtigt, at vi kunne have Mølletrang, naar vi have en Bindmølle een Fjerdingvei og en Vandmølle tre Fjerdingvei borte, og denne Vandmølle endogsaa er saa overordentlig god, at den næsten kan male Alt, hvad der kommer paa den. Men, som den ærede Ordfører under den første Behandling af Sagen udtalte sig, det er Mølleveien, der undertiden er Aarsag i Mølletrangen. Saaledes er det netop hos os; der er en Bei, som gaaer hen til Vandmøllen, men den har det ikke været os muligt at faae til Møllevei; uagtet denne Bei til Vandmøllen kun er tre Fjerdingvei, have vi ikke kunnet komme til Møllen, fordi den nærmestliggende Mølleieier har forbudt det; han har tvunget os til at lægge Kornet ind i sin Mølle, og kun naar han ikke selv kunde male det, har han tilladt os det.

Formanden: Jeg maa dog bede den ærede Landsstingsmand at holde sig mere til Sagen, som der er Spørgsmaal om, nemlig, om Lovforslaget i dets Heelhed skal vedtages eller ikke.